

Sajtóközlemény a jövő nemzedékek országgyűlési biztosának véleményéről az Alkotmány FIDESZ/KDNP által benyújtott tervezetével kapcsolatban

Kockára teszi az ország hosszú távú érdekeit az a javaslat, amely szerint az új Alkotmányból kimarad az egészséges környezethez való jog, és megszűnik e jog fontos képviselője, a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa intézménye. Elfogadhatatlan, hogy rövid távú gazdasági és hivatali előnyök kedvéért a Fidesz-KDNP alkotmánytervezet eltörli a zöld ombudsman intézményét – fogalmazta meg Fülöp Sándor, a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa sajtóközleményében.

Az ombudsman kifejtette, az egészséges környezethez való alapjog az állampolgárok és a civil szervezetek jogaiból és az intézményvédelemből áll.

Az új Alkotmány kormánypártok által elkészített tervezete nemzetközi viszonylatban példátlan módon megszüntetné az egészséges környezethez való alapjogot, az intézményvédelmet pedig jelentősen gyengítené.

Fülöp Sándor felhívta a figyelmet: a városi levegő, az ivóvíz és az élelmiszer minőségének romlása, a mindenhol jelenlévő vegyi anyagok és hulladékok mindannyiunk életéből éveket vesznek el. A veszélyek és a káros folyamatok a jövő nemzedékek, tehát gyermekeink és unokáink életét még inkább fenyegetik. Mindezt alátámasztják az ENSZ, az EU és független kutatóintézetek jelentései. A magyar Alkotmányból most mégis kikerülhet az egészséges környezethez való jog.

Ma még az egyének, a lakóközösségek és a környezetvédelmi társadalmi szervezetek az Alkotmányban biztosított jogukra is hivatkozhatnak, amikor kifogásolják a hatóságok döntéseit vagy mulasztásait, vagy ha azt tapasztalják, hogy a környezeti érdekeket feláldozzák a gazdasági érdekekért, vagy egyszerűen csak nem eléggé felkészültek, és nem megfelelően látják el a munkájukat. „Egyes hatóságok és a beruházók számára ez természetesen rendkívül kellemetlen. Jó évtizede harcolnak azért, hogy a lakosság és a civilek környezeti jogai megszűnjenek. Most igen közel járnak a céljaik eléréséhez” – véli Fülöp Sándor.

Az ombudsman felidézte, az Országgyűlés 2007-ben lényegében egyhangúan elfogadta, hogy hozzanak létre egy független intézményt, amely a lakosság és a társadalmi szervezetek környezeti panaszait vizsgálja ki, továbbá hivatalból is eljár minden olyan ügyben, ahol a környezetet és az utánunk jövő generációk érdekeit kell képviselni.

A Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosának Irodája alig több mint két éves működése alatt több ezer hektár zöldfelületet mentett meg, sikerrel járt el több száz ügyben és jogalkotási kérdésben az ivóvíz, a világörökség és a mezőgazdasági genetikai örökség védelmében, a lakosságot zavaró zaj és levegőszennyezés ellen.

Az alkotmánytervezet bejelentését követően az ombudsman tiltakozó sajtóközleményére a tervezet kidolgozói csak semmitmondóan válaszoltak. Egyebek között azt, hogy rendet kell tenni az ombudsmanok túlburjánzásában, mert így nem lesz az általános biztosnak tekintélye, sőt esetleg összetévesztik valamelyik másik biztossal. Ez megdöbbenően formális válasz: aligha hihető, hogy az állampolgárok ne tudnák megkülönböztetni a környezetvédelmi vagy a kisebbségi ügyeket más alkotmányos panaszoktól. A közhivatalnokok tekintélye pedig nem attól függ, hogy hány van belőlük, inkább az általuk elvégzett munkától és a nyilvánosság

előtti szereplésüktől. A jogintézmény megszüntetése melletti érvelésben egyesek hangoztatták, hogy alig van Európában más ország, ahol több biztos lenne. Valójában tizenegy európai országban van kettő vagy több biztos, ráadásul most nem Magyarországnak kell más európai országokat követni, hanem ők fognak követni minket. A jövő nemzedékek országgyűlési biztosa intézményének kialakításával Magyarország először gondoskodott a generációk közötti igazságosság intézményes védelméről, számos európai ország éppen ennek az előremutató lépésnek a követését fontolgatja.

Az ombudsman szerint tehát világviszonylatban is példátlan lenne a visszalépés, ha kimaradna az új Alkotmányból az egészséges környezethez való jog és annak intézményes védelme. „Ez ártana országunk megítélésének, és kárát látná a környezet és a jövő generációk” – állapította meg Fülöp Sándor.

2011. március 18.
JNOI